07/10/2026

7 Οκτωβρίου: Εορτάζει ο Άγιος Ιερομάρτυς Πολυχρόνιος ο θαυματουργός

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα, 7 Οκτωβρίου, η Αγία μας Ορθόδοξος Εκκλησία, τιμά τη μνήμη των Μεγαλομαρτύρων Σεργίου και Βάκχου, των μαρτύρων Ευσεβίου και Φήλικος και του Ιερομάρτυρος Πολυχρονίου.

- Του ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ, Θεολόγου – καθηγητού

Ο Άγιος Ιερομάρτυς Πολυχρόνιος ο θαυματουργός

Ένα από τα απτά δείγματα της αγιότητας είναι και το χάρισμα της θαυματουργίας στους αγίους μας. Αυτοί, δια των ακτίστων ενεργειών του Θεού αξιώθηκαν να θαυματουργούν και να δοξάζεται έτσι το άγιο όνομα του Θεού. Ένας από τους θαυματουργούς αγίους της Εκκλησίας μας είναι και ο άγιος ιερομάρτυς Πολυχρόνιος.

Καταγόταν από την επαρχία Γαμφανίτιδα ή Γαμφάνη της Μ. Ασίας, της περιοχής των Αλαμάνων και έζησε τον 4ο αιώνα όταν βασίλευε ο Μέγας Κωνσταντίνος. Ήταν γόνος ευγενών και ευσεβών γονέων. Ο πατέρας του ονομαζόταν Βαρδάνης, ένα ευσεβής και πλούσιος γεωργός. Μεγάλωσε σε σπίτι όπου καλλιεργούνταν η ευσέβεια και οι αρετές. Οι πλούσιοι γονείς του φρόντισαν να γεμίσουν την ψυχή του με πίστη στο Θεό και τον δίδαξαν την ενάρετη ζωή. Παράλληλα φρόντισαν να λάβει σπουδαία μόρφωση και να εντρυφήσει στα ιερά γράμματα.

Από μικρός έδειξε έφεση στην αρετή, στην πίστη στο Θεό, τη φρόνηση και την εγκράτεια, ώστε τον θαύμαζαν οι συντοπίτες του. Μάλιστα αξιώθηκε, παιδί ον, να κάμει, δια της θερμής προσευχής του ένα μεγάλο θαύμα. Να αναβλύσει άφθονο νερό στην άνυδρη πόλη, που κατοικούσε! Στην πόλη δεν υπήρχε πηγή και οι κάτοικοι ήταν αναγκασμένοι να πηγαίνουν σε μακρινή απόσταση να προμηθεύονται το απαραίτητο νερό. Ο Πολυχρόνιος έπεσε στα γόνατα και παρακάλεσε με θέρμη και πίστη το Θεό να απαλλάξει τους συμπατριώτες του από αυτόν τον κόπο. Και ω του θαύματος, ανάβλυσε αστέρευτη πηγή με άφθονο δροσερό νερό δίπλα από το σπίτι του πατέρα του! Οι κάτοικοι δόξασαν το Θεό και μακάριζαν τον άγιο της πόλης τους!

Όταν ο ενάρετος Πολυχρόνιος μεγάλωσε, αποφάσισε να φύγει από την πατρίδα του, για να εξοικονομεί τα προς το ζειν του. Μαζί του έφυγαν και μερικοί άλλοι συμπατριώτες του, μεταξύ των οποίων και οι μετέπειτα συναθλητές του: Παρμένιος, Πολυτέλειος, Ελυμάς, Μώκιος, Χριστοτελής, Μαξιμος, Λουκάς, Αβδίας, Σέμνιος και Ολυμπιάδης. Μετέβηκαν στην Κωνσταντινούπολη όπου έπιασαν εργασία σε μεγάλο αμπελώνα.

Εκεί διακρίθηκε για την εργατικότητά του, τη φιλοπονία του και κυρίως για τις αρετές του. Ήταν υπομονετικός και γλυκόλογος με όλους. Η εργασία του ήταν μια διαρκής προσευχή. Εργαζόταν και προσεύχονταν νοερά. Επίσης νήστευε σκληρά, ώστε έτρωγε λίγο ψωμί κάθε δύο ή τρεις ημέρες!

Το αφεντικό του τον παρακολουθούσε και τον θαύμαζε. Όμως κάποια στιγμή ντράπηκε για το ότι έναν άγιο άνθρωπο τον υπέβαλε σε κουραστική εργασία και τον σύγκρινε με τη δική του αμαρτωλότητα. Έτσι αποφάσισε να τον σταματήσει από τη δούλεψή του. Του έδωσε αρκετά χρήματα και του είπε: «άγιε άνθρωπε του Θεού πήγαινε στην πατρίδα σου και να προσεύχεσαι για μένα». Ο άγιος πήρε τα χρήματα και έφυγε για την πατρίδα του, του άφησε όμως το δικέλλι του για ανάμνηση, το οποίο όμως άρχισε να θαυματουργεί.

Ο Πολυχρόνιος έφτασε στην πόλη του και με τα χρήματα που πήρε από το πρώην αφεντικό του αγόρασε χώρο, στον οποίο ίδρυσε «ευκτήριο οίκο», όπου υπηρετούσε την Εκκλησία του Χριστού. Αρχικά ήταν λαϊκός ιεροκήρυκας, αργότερα έγινε αναγνώστης και στη συνέχεια πρεσβύτερος. Πολλούς ανθρώπους ευεργέτησε και βοήθησε να ασπασθούν την αληθινή πίστη.

Αργότερα τον βρίσκουμε στην Κύπρο, όπου έγινε Επίσκοπος. Η επισκοπική του διακονία υπήρξε ιδιαίτερα επωφελής για το κύπριο ποίμνιό του. Ιερουργούσε με κατάνυξη, δίδασκε με θέρμη και ασκούσε την ελεημοσύνη. Υπήρξε άοκνος προστάτης των αδυνάτων, των χηρών, των ορφανών και των κατατρεγμένων.

Σκορπούσε αγάπη προς όλους, ώστε δι’ αυτού δοξάζονταν ο Θεός. Παράλληλα έκανε πολλά θαύματα. Ιδιαιτέρως έδειξε μεγάλη επιμέλεια προς τους πλανεμένους στις πάμπολλες αιρέσεις, που άρπαζαν οι αιρετικοί από τους σωστικούς κόλπους της Εκκλησίας.

Την εποχή εκείνη, και ενώ σταμάτησαν οι διωγμοί από τους ειδωλολάτρες, η Εκκλησία δοκιμάστηκε σκληρά από τη φοβερή αίρεση του Αρείου, τον αρειανισμό, ο οποίος ξεθεμέλιωνε κυριολεκτικά το χριστιανικό οικοδόμημα. Δίδασκε ότι ο Θεός είναι μόνο ο Πατέρας, ενώ ο Υιός είναι κτίσμα και το Άγιο Πνεύμα απρόσωπη δύναμη. Με τη συνεργεία του διαβόλου και τις ικανότητες του αιρεσιάρχη Αρείου η αίρεση διαδίδονταν με ιλιγγιώδεις ρυθμούς. Χιλιάδες Χριστιανοί, κληρικοί, μοναχοί και λαϊκοί, ασπάζονταν τις φρικτές της πλάνες. Τότε ο ευσεβής αυτοκράτορας Κωνσταντίνος, συγκάλεσε την Α΄ Οικουμενική Σύνοδο, στη Νίκαια της Βιθυνίας, το 325. για να εξετάσει το πρόβλημα και να ορίσει το τριαδικό δόγμα. 318 Επίσκοποι ή αντιπρόσωποί τους πήραν μέρος στη Σύνοδο. Ανάμεσά τους και ο Πολυχρόνιος, ο οποίος υποστήριξε σθεναρά την Ορθόδοξη Πίστη και

στηλίτευσε την αίρεση, ως δαιμονική κατάσταση, η οποία στόχο έχει να απομακρύνει τους πιστούς από την Εκκλησία και να τους στερήσει τη σωτηρία.

Όμως δεν έμελλε να ηρεμήσει η Εκκλησία και μετά την πανηγυρική καταδίκη του αιρεσιάρχη Αρείου. Μετά το θάνατο του Κωνσταντίνου (337), ο ασεβής διάδοχός του γιός του Κωνστάντιος (337-361) ασπάσθηκε την αρειανική αίρεση και καταδίωξε τους ορθοδόξους. Οι αρειανοί, έχοντας τη στήριξη του αυτοκράτορα επιτίθονταν με μανία κατά των ορθοδόξων πιστών και ιδίως κατά των ορθοδόξων κληρικών. Οι αρειανοί στην Κύπρο, βλέποντας τον άγιο Πολυχρόνιο να υπερασπίζει την Ορθοδοξία και να εφαρμόζει τις αποφάσεις της Α΄ Οικουμενικής Συνόδου, τον μισούσαν θανάσιμα και προσπαθούσαν να βρουν τρόπο να τον θανατώσουν. Όταν βρήκαν την ευκαιρία τον συνέλαβαν, τον βασάνισαν και τον αποκεφάλισαν. Σύμφωνα με άλλη παράδοση, εισέβαλαν στην Κύπρο Άραβες πειρατές, οι οποίοι λεηλάτησαν το νησί. Πέρασαν και από τον τόπο που ήταν Επίσκοπος ο Πολυχρόνιος. Τον βρήκαν την ώρα που λειτουργούσε, τον συνέλαβαν και τον κομμάτιασαν επί τόπου με τα ξίφη τους. Ο αοίδιμος αξιώθηκε να ανακατέψει το τίμιο αίμα του με το αίμα του Κυρίου! Είναι ίσως πιθανόν να επιτέθηκαν οι αιμοβόροι πειρατές, καθ’ υπόδειξη των αρειανών, οπότε η μία διήγηση συμπληρώνει την άλλη.

Το αγιασμένο σώμα του το πήραν οι πιστοί και το έθαψαν με τιμές. Ο τάφος του έγινε πηγή αγιασμού και επιτέλεσης θαυμάτων. Αργότερα τα τίμια λείψανά του μεταφέρθηκαν στην Κωνσταντινούπολη.

Η μνήμη του εορτάζεται στις 7 Οκτωβρίου.

Ο ΑΓΙΟΣ
ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΟΣ
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ